

V Chrudimi, 2. října 2013

Otevřený dopis panu ministrovi v demisi

Vážený pane ministře,

v tiskové zprávě MPSV ze dne 25. září 2013 uvádíte: „*V náhradní rodinné péči musí existovat rovnováha. Své místo má jak péče pěstounská, tak ústavní,*“ říká ministr práce a sociálních věcí František Koníček a dodává: „*Bohužel, když se u nás řeší, co bylo, neposouváme se zpravidla do středu, ale vychylujeme na jinou stranu. Jsem přitom jednoznačně zastáncem rovnováhy, pro kterou je třeba odborné diskuse odborné společnosti. Měla by se hledat možnost, jak neztracovat minulost, ani nevynášet do nebe, co je teď. Měla by se dát možnost pěstounům i ústavům, pokud pro to mají kvalifikaci a vztah, aby se obě formy uplatňovaly. Na prvním místě přitom musí být nejlepší zájem dítěte.*“

Naprosto s Vámi souhlasíme v tom, že na prvním místě musí být vždy nejlepší zájem dítěte. K Vaším dalším postojům uvedeným v tiskové zprávě však máme zásadní výhrady. Ústavní péči stavíte na roveň péči pěstounské. Tedy v podstatě říkáte, že dítěti je a bude stejně dobře v rodině, jako v ústavu. To je však z hlediska naplnění potřeb dítěte a vývojové psychologie dítěte naprosto nesrovnatelné. Každý, kdo pracuje v dětském domově či v jiném ústavním zařízení, a snaží se pomáhat dětem, aby byly spokojené a v dospělém životě pak úspěšné, Vám potvrdí, že ústav nikdy nemůže dítěti nahradit život v milující rodině. A každý pěstoun, který převzal do své péče dítě z ústavního zařízení, Vám bude vyprávět o tom, jak velké rozdíly spatřoval mezi vývojem svého vlastního dítěte, které vyrůstalo od narození doma, s rodiči, a mezi vývojem dítěte, které bohužel muselo být nějakou dobu v ústavní péči.

Smyslem našeho dopisu není kritika pracovníků ústavní péče. Naopak – ti dělají, co mohou a v podmínkách, které nejsou ideální. Smyslem našeho dopisu je snaha upozornit na to, že ústavní péče ani takové podmínky vytvořit nemůže. Pro každé dítě totiž v ústavu chybí „ta moje máma“ a „ten můj táta“. Od Vás jako člověka odpovědného mj. za výkon sociálně-právní ochrany dětí očekáváme, že budete zastávat stanoviska, která jsou v souladu s Úmluvou o právech dítěte, se Směrnicí o náhradní rodinné péči OSN a dalšími mezinárodními i národními dokumenty. A v nich je jasně zakotveno, že péče o dítě v rodině, byť bohužel někdy náhradní, musí být vždy upřednostněna před péčí ústavní.

Jako terénní sociální pracovníci nestojíme o to, aby byl systém péče o ohrožené děti „v takové rovnováze“, že je 10 000 českých dětí mimo rodinu. Proto jsme přivítali novelu zákona o sociálně-právní ochraně dětí a proto s radostí sledujeme, jak se „ona rovnováha“ nedaří udržet a děti v ústavní péči ubývá. A i když budou pro některé děti v určité fázi jejich života potřeba specializovaná zařízení, tak to musí být malá terapeutická zařízení pro max. 10 dětí, a s výrazně jiným nastavením, než jak tomu je nyní v dětských domovech a výchovných ústavech.

S pozdravem za Amalthea o.s.

Ria Černá, sociální pracovníce a psychologka
ria@amalthea.pardubice.cz
+420 775 559 179

David Svoboda, ředitel organizace
david@amalthea.pardubice.cz
+420 776 752 805